

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

V dotačním programu **Podpora terénní práce**, který je určen obcím, bylo pro rok 2017 podpořeno 37 projektů v celkové výši 10.946.416 Kč. Celkem bylo v podpořených obcích vytvořeno 50 pracovních míst s průměrnou výší úvazku 0,8.

Celkový počet klientů, se kterými terénní pracovníci pracovali, je 7.575. Tento počet však nemusí být zcela vypovídající vzhledem k případům, kdy jeden terénní pracovník ukončil pracovní poměr a na jeho místo nastoupil nový terénní pracovník, který mohl převzít část jeho klientů. Průměrný počet klientů na jeden celý úvazek TP za rok 2017 byl 191. Průměrný počet klientů sociálních pracovníků v oblasti sociální práce za rok 2016 byl 48.¹ V případě, že by počet klientů TP odpovídal realitě, jeden TP na plný úvazek po dobu 12 měsíců by spolupracoval s téměř čtyřnásobným počtem klientů oproti pracovníkovi v analogické pozici v oblasti sociální práce.

Terénní pracovníci pomáhali klientům v široké škále problémů běžného života, které obyvatele vyloučených lokalit tíží a nezvládají je řešit sami. Pomáhali klientům s vyřizováním dávek, včetně dávek pro osoby se zdravotním postižením, vyřizováním potřebných dokumentů (např. občanský průkaz nebo průkaz zdravotní pojišťovny), při řešení dluhů a exekucí, zvládání náročných životních situací (stěhování, ztráta zázemí), při hledání bydlení a zaměstnání a ve spolupráci s dalšími aktéry usilovali o eliminaci rizikového chování či záškoláctví a o zlepšení péče o děti.

Přibližně 38 % klientů, s nimiž TP hledali pracovní místo, bylo úspěšně umístěno na trh práce. TP poskytovali podporu při vyhledávání vhodných pracovních pozic, klientům pomáhali při sepisování životopisů, v případě potřeby klienty doprovodili k zaměstnavateli nebo s klienty předem nacvičovali jednání se zaměstnavatelem. Mezi nejčastější důvody, kvůli kterým se klientům nepodařilo získat zaměstnání, patřily stanovené podmínky pro danou pracovní pozici (např. klient neměl dostatečné vzdělání nebo praxi), problém zajištění nezletilých dětí u více početných rodin po dobu výkonu práce (doprovod dětí do mateřské nebo základní školy a následné vyzvednutí), nízká mzda nebo neochota zaměstnavatele přijmout romské klienty. TP řešili až 36 případů diskriminace na trhu práce. Vysoké zadlužení klientů bylo dalším významným faktorem, který brzdil jejich motivaci získat zaměstnání. Podstatná část mzdy by tak byla odvedena na splacení závazků klienta.

Díky spolupráci s dluhovými poradnami TP pomáhali klientům řešit komerční úvěry, dluhy na bydlení i exekuce. U 36 % klientů, kterým TP pomáhali při jednání s úvěrovými či leasingovými společnostmi, se problém zadluženosti úspěšně vyřešil. Víc než polovina klientů, s nimiž TP řešili dluhy spojené s bydlením, své závazky splnila nebo pravidelně splácí podle sjednaného splátkového kalendáře. Vyřešením dluhů vůči městu klienti mnohokrát splnili zásadní podmínku pro získání městského bytu, čímž se jim otevřela možnost k vyřešení otázky bydlení.

Z hlediska početnosti řešených problémů se bydlení umístilo na prvním místě. TP pomáhali hledat nové bydlení více než 20 % svých klientů a ve třetině případů byli úspěšní. TP a klienti se často setkávali s nedostatečnou nabídkou volných bytů, vysokými kaucemi a nadsazenými cenami nájmu, nebo neochotou pronajímatelů pronajmout byt romským klientům. TP zprostředkovávali klientům nabídky volných bytů, pomáhali klientům s vyřízením mimořádné okamžité pomoci na úřadu práce nebo s podáním žádosti o příspěvek na kauci u soukromé nadace, dále pomáhali s domluvením prohlídky bytu, doprovázeli klienty na domluvené prohlídky, pomáhali s vyřízením příspěvku na bydlení, zajištěním trvalého pobytu, v případě

¹ Vypočteno na základě údajů z nejaktuálnější Statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí 2016 (MPSV, 2017) dostupné zde:

https://www.mpsv.cz/files/clanky/31493/Statisticka_rocenka_z_oblasti_prace_a_socialnich_veci_2016.pdf

pronájmu bytu klientovi TP často zůstali v kontaktu s pronajímatelem i klientem aj. Informace o spolupráci klienta a TP zvýšila ochotu některých pronajímatelů byt klientovi pronajmout. Ve 204 případech však TP s klienty řešili diskriminaci v přístupu k bydlení.

Pro rok 2018 je v dotačním programu podpořeno celkem 36 obcí s celkovým rozpočtem 11.399.832 Kč. Přehled podpořených obcí zobrazuje tabulka níže.

Číslo projektu	Žadatel	Částky po dodatcích
TP180005	Praha 14	600 000 Kč
TP180006	Vrbátky	209 999 Kč
TP180007	Česká Lípa	236 600 Kč
TP180008	Chomutov	1 191 829 Kč
TP180009	Znojmo	224 100 Kč
TP180010	Písek	300 000 Kč
TP180011	Hranice	230 000 Kč
TP180012	Krásná Lípa	300 000 Kč
TP180013	Vysoké Mýto	299 490 Kč
TP180014	Moravská Třebová	300 000 Kč
TP180015	Větrní	300 000 Kč
TP180016	Praha 7	149 996 Kč
TP180017	Cheb	506 631 Kč
TP180018	Bruntál	147 092 Kč
TP180019	Moravská Ostrava a Přívoz	300 000 Kč
TP180020	Svitavy	270 000 Kč
TP180021	Velké Hamry	274 000 Kč
TP180022	Karviná	450 000 Kč
TP180023	Štětí	300 000 Kč
TP180025	Nový Bor	299 999 Kč
TP180026	Roudnice nad Labem	269 999 Kč
TP180027	Žďár nad Sázavou	300 000 Kč
TP180028	Milevsko	225 000 Kč
TP180029	Sokolov	299 999 Kč
TP180030	Opava	299 999 Kč
TP180033	Český Krumlov	300 000 Kč
TP180034	Nové Město pod Smrkem	300 000 Kč
TP180035	Mikulovice	299 152 Kč
TP180036	Rumburk	400 000 Kč
TP180038	Šluknov	257 200 Kč
TP180039	Bílina	300 000 Kč
TP180040	Velká Bystřice	287 347 Kč
TP180041	Kobylá nad Vidnavkou	150 000 Kč
TP180042	Tábor	240 000 Kč
TP180043	Dubí	281 400 Kč
TP180044	Mělník	300 000 Kč
celkem:		11 399 832 Kč

V programu **Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce** byla v roce 2017 realizována dvě kola dotačního řízení, v nichž bylo podpořeno 37 projektů v celkové výši 13.389.461 Kč. Z pohledu územního bylo v rámci všech 37 projektů podpořeno 48 lokalit, jelikož několik organizací působilo v rámci jednoho projektu i ve více lokalitách. Celkem bylo do aktivit podpořených projektů zapojeno přes 4.000 osob z cílové skupiny.

V oblasti komunitní práce bylo v prvním kole podpořeno 18 projektů a ve druhém kole 6 projektů. Ve 12 projektech byly zaměstnány i osoby z lokalit. V prvním kole byly dominantně podpořeny organizace, které již s komunitní metodou pracují. Tyto organizace však vstupují s metodou komunitní práce i do nových lokalit. V roce 2017 se tak podařilo nastartovat komunitní práci v 6 nových lokalitách. V rámci druhého kola byly naopak podpořeny spíše organizace, které se metodou komunitní práce teprve začínají, k čemuž směřovalo i samotné vyhlášení druhého kola dotačního řízení.

Celkem bylo v obou kolech podpořeno minimálně 2.899 osob, z toho 2.035 obyvatel v prvním kole a 864 v kole druhém. Aktivizace probíhala ve spolupráci komunitních pracovníků s jádrovými/iniciačními skupinami, které byly zformovány ve většině projektů. Některé organizace se setkaly s fungováním několika jádrových skupin, rozdělených například dle pohlaví.

V rámci obou kol bylo uskutečněno bezmála 500 komunitních aktivit stanovených a iniciovaných většinou samotnou cílovou skupinou. Byly uskutečněny jak aktivity pravidelně se opakující – nejčastěji v rámci komunitních klubů či komunitních center (dílňy, vaření, rukodělné činnosti), tak i aktivity jednorázové – tzv. komunitní akce (například úklidové, vzdělávací, poznávací, pro trávení volného času apod.). Cílovou skupinou byly především dospělí obyvatelé SVL, ale jelikož se však komunitní práce nejnázne realizuje prostřednictvím dětí, cílily některé aktivity i na děti.

Nosným tématem většiny projektů byl neuspokojivý stav bydlení a jeho okolí (špatný stav ubytovny/bytů, poničené a neudržované vnitřní prostory, štěnice v domech, špatný vzhled domu, nepořádek kolem domu, nesváry se sousedy kvůli nepořádku na dvoře, chybí místo vyhrazené aktivitám dětí – pískoviště, hřiště atd.). V rámci obou kol se aktivizovalo bezmála 190 rodin, které investovaly svůj čas/prostředky do zlepšení svého obydli a jeho okolí. Co se týká aktivit postojů rodičů k dětem, bylo identifikováno okolo 220 rodin, které změnily postoj ke vzdělávání svých dětí a jejich trávení volného času.

I v rámci tzv. doplňkových projektů došlo k aktivizaci zapojených osob. Celkem bylo v rámci 13 projektů podpořeno zhruba 1.200 osob. V rámci této oblasti probíhaly tři hlavní druhy aktivit: *vzdělávací aktivity pro děti a mládež nad rámec standardního vyučování a základní činnosti NZDM; volnočasové aktivity pro děti a mládež nad rámec základní činnosti NZDM a doplňující aktivity zaměřené na práci s dospělými vedoucí k samostatnosti a podporují snahu klientů vést běžný život ve svém přirozeném prostředí (vzdělávací aktivity, aktivizační aktivity, rozšiřování praktických dovedností)*. Co se týká vzdělávacích aktivit pro děti a mládež, dominantní aktivitou bylo doučování, dále byly v provozu předškolní kluby a program pro předškoláky. Ve volnočasových aktivitách se vyskytovaly jak akce jednorázové tak pravidelně se opakující.

Doplňkovou součástí mnoha projektů byla informační a edukační činnost. Z hlediska informační činnosti je v současnosti běžnou součástí PR projektů – zejména prostřednictvím webových stránek, sociálních sítí a informačních letáků a brožur. V oblasti edukační organizace často vytváří a mezi svou cílovou skupinou distribuují materiály vzdělávací charakteru – například praktické brožury či letáky obsahující návody pro usnadnění některých činností.

V dotačním řízení pro rok 2018 obdržel Úřad vlády ČR v tomto dotačním řízení 46 žádostí o dotaci s celkovým požadavkem 25.747.523 Kč, přičemž předpokládaná výše alokovaných prostředků pro tento dotační program činila 13.000.000 Kč. Z tohoto důvodu tak bylo

navrženo k podpoře pouze 25 organizací, přičemž 2 organizace z řízení vystoupily. Celkově tak bude pro rok 2018 podpořeno 23 organizací s celkovým rozpočtem 12.253878 Kč.

Číslo projektu	Žadatel	Název projektu	Částky po dodatcích
PR1820003	Oblastní charita Šluknov	Komunitní práce ve Šluknově 2018	1 167 959 Kč
PR1820005	Oblastní charita Most	Asistenční centrum v Janově	553 221 Kč
PR1820007	Diakonie ČCE - středisko Vsetín	Naše cesta	235 800 Kč
PR1820012	Diecézní charita Brno, Oblastní charita Jihlava	Jsme součástí řešení, ne problému	312 101 Kč
PR1820016	Oblastní charita Pardubice	Pomoc romským rodinám	414 841 Kč
PR1820024	Městská charita České Budějovice	Neplýtváme, vzděláváme, z toho plyne zdravě jíme i žijeme	414 800 Kč
PR1820040	Diecézní charita České Budějovice	Komunitní práce Novohradská 2018	496 403 Kč
CELKEM c.p.o.			3 595 125 Kč
PR1820009	KAPPA-HELP, z.s.	Střední školou za prací	69 100 Kč
PR1820010	Spolek pro mimoškolní aktivity PALAESTRA	Komunitní sportovně vzdělávací centrum	766 800 Kč
PR1820015	IQ Roma servis, z.s.	Krok za krokem	982 712 Kč
PR1820033	Roma Tanvald z.s.	Komunitní práce v Tanvaldu 2	254 440 Kč
PR1820035	R-Mosty, z.s.	Férové bydlení	1 107 926 Kč
PR1820042	Šance pro Tebe, z.s.	Zlepšení životních podmínek Romů Vysokomýtska	825 085 Kč
PR1820055	Romano jasnica, spolek	Rozvoj komunity v Trmicích	758 349 Kč
CELKEM z.s.			4 764 412 Kč
PR1820017	GOPALA o.p.s.	Finanční gramotnost v komunitě	152 783 Kč
PR1820019	Člověk v tísni, o. p. s	Komunitní práce v Olomouckém kraji	930 361 Kč
PR1820025	KoCeRo - komunitní centrum Rovnost o.p.s.	Cesta ke změně V	351 866 Kč
PR1820027	Bunkr, o.p.s.	Komunitní centrum Borek	422 690 Kč
PR1820032	Český západ, o.p.s.	Na vlastní nohy	320 000 Kč
PR1820038	Cheiron T, o.p.s.	Na cestě ke zplnomocnění VI	515 944 Kč
PR1820046	SPOLEČNOST TADY A TEĎ, o.p.s.	Prostor	390 588 Kč
PR1820052	Romodrom o.p.s.	Komunitní práce Semněvice 2018	508 324 Kč
PR1820054	EUROTOPIA.CZ, o.p.s.	Společnou cestou III.	301 785 Kč
CELKEM o.p.s.			3 894 341 Kč
			celkem: 12 253 878 Kč

V programu **Podpora implementace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků** došlo pro rok 2017 k mírnému navýšení alokovaných finančních prostředků, díky čemuž mohlo být podpořeno 18 projektů v celkové výši 2.399.998Kč. Dotační program má za cíl naplnit mezinárodní závazek, který Česká republika převzala, a to zachovat a podporovat historické regionální a menšinové jazyky. Konkrétně se jedná o podporu polštiny; němčiny; romštiny; slovenštiny a moravské chorvatštiny a to ve třech tematických okruzích. V rámci nich byly podporovány *vzdělávací aktivity na všech vzdělávacích stupních nad rámec standardního vyučování*, které se zaměřují na výuku menšinového jazyka nebo v něm probíhají. V tomto okruhu bylo podpořeno celkem 13 projektů, které mířily především

na podporu romštiny. Dále byly podporovány *kvantitativní a kvalitativní analýzy* zaměřené na výzkum užívání menšinových jazyků, indikaci oblastí jejich podpory a návrhy forem této podpory. V roce 2017 byly na výzkum zaměřeny dva projekty – jeden mířící na výzkum romštiny a druhý na výzkum němčiny. Poslední tematický okruh se týkal *podpory užívání tradičních a správných forem místních názvů* v menšinových jazycích. Tento okruh je určen pouze pro obce a je v něm kladen zvláštní zřetel na výrobu, instalaci a údržbu tabulí s názvy obcí, jejich částí, ulic a jiných veřejných prostranství a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků. V loňském roce byly podpořeny tři obce v Moravskoslezském kraji, které disponují vyšším počtem příslušníků polské národnostní menšiny.

Stejně jako v předchozích letech byla nejvíce finančně podpořena romština a to i přesto, že se na její podporu zaměřovalo pouze 5 podpořených projektů. Celková výše podpory těchto projektů činila 821.524 Kč. Dalším podpořeným jazykem byla polština, na kterou mířilo celkem 7 podpořených projektů. Velký počet projektů zaměřených na podporu polštiny je zapříčiněn také narůstajícím zájmu ze strany obcí především z Moravskoslezského kraje, kde žije nejvíce občanů hlásících se k polské národnostní menšině. Celková výše podpory polských projektů činila 479.654 Kč. Podobnou finanční podporu (413.600 Kč) získaly také projekty zaměřené na slovenštinu. Právě mezi organizacemi, které míří na zachování a udržení slovenského jazyka na území České republiky, je sledován pokles zájmu o realizaci projektů. Díky realizaci projektu organizace Sdružení občanů chorvatské národnosti, z.s. byla podpořena také moravská chorvatština a to ve výši 54.000 Kč. Stejně tak díky realizovanému výzkumu Univerzity Karlovy byla podpořena němčina a to ve výši 284.220 Kč. Jak již bylo řečeno, v rámci dotačního programu Podpora implementace Evropské charty regionálních menšiny je již několik let podporován také multilingvní projekt Spolku Zaedno, který se zaměřuje na široké spektrum národnostních a menšinových jazyků.

Pro rok 2018 bylo podpořeno celkem 23 organizací s celkovým rozpočtem 2.577.928 Kč. V celkovém přehledu se jedná především o projekty navazující na úspěšné aktivity organizací z předchozích let.

Číslo projektu	Žadatel	Název projektu	Částky po dodatcích
EC180010	Nová škola, o.p.s.	Romano suno 2018	324 630 Kč
CELKEM o.p.s.			324 630 Kč
EC180015	Obec Vendryně	Podpora tradičních místních názvů v obci Vendryně	64 493 Kč
EC180016	Město Jablunkov	Podpora dvojjazyčnosti ve městě Jablunkov díky informačnímu systému MěÚ a rozcestníku	260 851 Kč
CELKEM obce			325 344 Kč
EC180004	Amaro suno - feder dživipen, z.s.	Mluvme romsky - Vakeras romanes	129 800 Kč
EC180005	Polský kulturně-osvětový svaz v České republice z.s.	Přednáškové aktivity Mezigenerační regionální univerzity (MUR)	32 364 Kč
EC180007	Ducatus Teschinensis	Špiywo Anna Chybidziurowa i jejį sómsiedzi	270 000 Kč
EC180008	Spolek Zaedno	Kamarádi, celoroční vzdělávací aktivity pro děti	449 940 Kč
EC180009	BONA FIDE	Slovenská mozaika	201 600 Kč
EC180011	Polský kulturně-osvětový svaz v České republice z.s.	Polská menšina on-line prostřednictvím www.zwrot.cz	156 400 Kč
EC180012	KHER	Romština a literatura Romů jako klíč k vzájemnému pochopení	192 400 Kč
EC180013	Sdružení občanů chorvatské národnosti v ČR, z.s.	Dokumentace nejstarších mluvčích moravské chorvatštiny	110 000 Kč

		- 2. část	
EC180014	Dokumentační a muzejní středisko slovenské menšiny v ČR, z.s.	... nezabudni! Scénické čtení z nové slovenské literatury - CD s průvodním bookletem	165 450 Kč
EC180018	BONA FIDE	Bříško, bříško kdo v tobě bydlí? - Bruško, bruško kto v tebe býva?	140 000 Kč
CELKEM spolky			1 847 954 Kč
EC180006	Základní škola a mateřská škola s polským jazykem vyzčovacím Jana Kubisze, Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Jana Kubisza, příspěvková organizace, Hnojník	Finále XVI ročníku recitační soutěže Jana Kubisze 2018	80 000 Kč
CELKEM školy a školská zařízení			80 000 Kč
celkem:			2 577 928 Kč